

[Iver Poulsen.]

over, at der inden for den konservative folketingsgruppe var ønske om, at VKU-samarbejdet skulle gennemføres. Det er blevet sagt ganske klart af gruppens formand, det ærede medlem hr. Poul Sørensen; men så må jeg konstatere, at gruppens ønsker ikke giver sig de udslag, som gruppen havde ønsket, og i den anledning kunne jeg godt tænke mig at spørge, om det konservative folkepartis gruppe — efter at hele gruppen har ønsket dette samarbejde, men er blevet forhindret i det af partiet venstre — også kan udtale, at de i VK-samarbejdet arbejder med gentlemen.

Frode Jakobsen: Det, der kalder mig frem, er dels udtalelser af de ærede medlemmer hr. Baunsgaard og hr. Aksel Larsen, men dog især den højtærede udenrigsministers ord om MLF i går.

Udenrigsministeren sagde, at der ikke foreligger nogen planer om oprettelsen af en multilateral atomstyrke. Der foreligger bare nogle tanker, og derfor er regeringen ikke i stand til at tage standpunkt. Man ved ikke, om der overhovedet nogen sinde kommer til at foreligge noget. Regeringen kan derfor heller ikke tilkendegive, om den er for eller imod disse tanker.

Jeg mener med den største respekt for den højtærede udenrigsminister, at afgørelsens time nærmer sig. Den amerikanske præsident, den tyske kansler håber på en afgørelse i løbet af nogle uger. USA og Tyskland har taget stilling, stilling for, Frankrig, Canada og Norge har taget stilling, stilling imod. Hvordan kan det da være, at en dansk regering hverken kan sige fra eller til?

Der er en interessant betragtning. Nu begynder MLF pludselig også at være så militært vigtig. Hidtil har der været enighed mellem tilhængere og modstandere om én ting: at den ingen militær betydning havde, kun en politisk. Forklaringen må være, at det med den politiske begrundelse ikke slår til, at det er slået fejl med den. Begrundelsen skulle være at holde sammen på NATO. MLF har i stedet fået uenigheden inden for NATO til at flamme op, og så har man ikke længere råd til at sige sandheden: at den ingen militær betydning har.

Jeg hører ikke til dem, der mener, at

man med afsky kan tage afstand fra atomvåben og samtidig leve i læ af amerikanernes atomvåben; så har man det jo ligesom den missionsmand, der gjorde sig til af, at han og hans familie ikke arbejdede om søndagen. Da han blev spurgt, hvordan man da fik hovederne passet, svarede han: ja, dertil holder vi jo en brette ugudelig knægt. Jeg tror, at det, der har reddet os fra krig, er det strategiske atomvåben på amerikanernes hænder. Det er desværre nødvendigt også i dag, men det multilaterale atomvåben er betydningsløst i denne forbindelse, det viser jo bare størrelsen, det bliver vel på højst 5 pct. af USAs atomstyrke.

Tilbage bliver da kun den politiske virkning, og hvordan med den? Den går ud på to ting. For det første at forhindre spredning af atomvåben til flere nationer. For det andet at give Europa — og her er det især tyskerne, der har været ivrige — medindflydelse. Ingen af de to formål opnås.

Hvad spredningen angår, er det jo klart, at de Gaulle har sagt fra. Han drømmer ikke om at give afkald på et separat fransk atomvåben. Dermed er det ene af de to politiske formål spildt, og hvad med det andet, europæisk indflydelse?

En europæisk indflydelse kan betyde to ting og ikke andet. Enten må den betyde, at Europa kan forhindre USA i at bruge atomvåben, hvor Amerika ellers ville bruge dem, eller også at Europa kan beslutte at bruge atomvåben, hvor Amerika er imod det. Ingen af de to ting er mulige med det forslag, der foreligger. Europa kan ikke forhindre USA, for hele forslaget omfatter ca. 5 pct. af den samlede atomstyrke; over de øvrige, de 95 pct., får MLF overhovedet ingenting at skulle have sagt. Men Europa kan lige så lidt beslutte at bruge atomvåben mod Amerikas ønske, da atomsprængladningerne forbliver under amerikansk kontrol.

Den højtærede udenrigsminister sagde, at der ikke var drøftet noget om kontrol. Det skal jeg ikke bestride, men ifølge Keesings arkiver har både USAs og Englands udenrigsminister i efteråret 1963 under FNs generalforsamling forsikret Sovjetunionen om, at de under ingen omstændigheder giver deres varetter fra sig med hensyn til en eventuel kommende fælles atomstyrke.